

Результати соціологічного дослідження «Ставлення молоді до участі у волонтерській діяльності»

Херсонська обласна бібліотека для юнацтва та юнацькі структурні підрозділи бібліотек Херсонської області з метою виявлення поінформованості молодих людей про волонтерський рух, з'ясування їхнього ставлення до волонтерства та вмотивованості участі у ньому долучилися до Всеукраїнського соціологічного дослідження «Ставлення молоді до участі у волонтерській діяльності», яке проводить ДЗ «Державна бібліотека України для юнацтва».

У Херсонській області у даному опитуванні взяли участь мешканці Білозерського, Великолепетиського, Великоолександрівського, Горностаївського, Іванівського, Каланчацького, Чаплинського, Цюрупинського районів та міста Херсона.

У ході опитування визначався рівень обізнаності та ставлення молодих людей до волонтерства, готовність до участі у волонтерських заходах, зібрані дані про волонтерські організації, популярні серед молоді.

Під час дослідження було опитано 726 респондентів віком від 10 до 35 років, більшість яких, а саме 64%, складають жінки. Більше половини опитаних навчається, а майже третина працює.

Цифрові результати

1. На Вашу думку, що таке волонтерство?		
Добровільна благодійна діяльність, спрямована на надання допомоги особам, що перебувають в складних життєвих ситуаціях та потребують сторонньої допомоги	586	80,7%
Підтримка, піклування, надання допомоги членам громади, прояв милосердя і добротності, гуманізм	85	11,7%
Допомога людям, ветеранам, військовим, бідним та постраждалим	49	6,7%
Самовіддача, робота за покликом серця	3	0,4%
Добровільне виконання громадської роботи	2	0,3%
Самореалізація	1	0,14%

2. Як Ви ставитеся до волонтерства?

	726	
позитивно	612	84,3%
нейтрально	62	8,5%
негативно	9	1,2%
неоднозначно	43	5,9%

3. Чи знайомі Ви з волонтерським рухом в Україні?

	726	
так, беру у ньому участь	286	39,4%
брав участь раніше	70	9,6%
так, чув про це	333	45,8%
ні, перший раз чую	37	5,0%

4. Як часто Ви берете/брали участь у волонтерських проектах, акціях?

	356	
декілька разів на тиждень	38	10,6%
декілька разів на місяць	85	23,8%
декілька разів на рік	130	36,5%
по-різному	103	28,9%

5. Що слугувало причиною здійснення Вами декілька варіант волонтерської допомоги? 356

бажання допомогти нужденним	263	36,2%
самовираження	82	11,2%
почуття соціальної значимості	131	18,0%
придбання корисних соціальних і практичних навичок	112	15,4%
організація дозвілля	36	4,9%
Ваш варіант		
потреба допомагати іншим	10	1,3%
любов до Батьківщини	10	1,3%
стимулюють почуття відповідальності	1	0,14%

6. Чи хотіли би Ви займатися волонтерською діяльністю? 370

так	221	59,7%
ні	38	10,2%
важко відповісти	111	30%

7. Чому Ви зараз не займаєтесь волонтерством? 291

немає часу	76	9,9%
хотілося б, але не знаю, як це здійснити/куди звертатися	95	13,0%
відсутність винагороди	21	2,9%
гадаю, волонтерів і без мене достатньо	23	3,1%
морально, психологічно не готовий до участі	76	10,5%

8. Якими видами волонтерської діяльності Ви займаєтесь/хотіли би займатися декілька варіантів 577

соціальні проекти	223	30,7%
екологічні проекти	110	15,1%
реставраційні проекти	18	2,4%
фандрейзинг (залучення фінансових коштів, предметів першої необхідності для допомоги нужденним)	108	14,8%
спортивні проекти	47	6,4%
культурні проекти	170	23,4%

9. Чи потрібне, на Вашу думку, волонтерство в бібліотеках? 594

так	594	81,8%
ні	132	18,2%

10. Для чого потрібні волонтери в бібліотеках? 594 декілька варіантів

планування і реалізація бібліотечних заходів;	170	23,4%
участь в оформленні бібліотечних приміщень	48	6,6%
створення бібліотечних продуктів для юнацтва та молоді	86	11,8%

допомога у виконанні домашніх завдань, вивченні мови, засвоєнні комп'ютерної грамотності, Інтернет-технологій тощо	129	17,7%
участь у рекламній діяльності	77	10,6%
доставка книг	136	18,7%
інше		
проведення опитувань користувачів	1	0,13%
відновлення бібліотечного фонду	1	0,13%
асисенти програм літніх читань	1	0,13%

11. Чи часто Ви чуєте інформацію про волонтерські проекти та запрошення до участі у них?

	726	
так, досить часто	545	75,2%
рідко зустрічаю подібну інформацію	116	15,9%
не чув жодного разу	65	8,9%

12. Чи можете Ви вказати назви волонтерських організацій?

	726	
так	343	47,3%
ні	383	52,7%

Названі волонтерські організації

ХМГО «Центр соціального партнерства»
Херсонський благодійний фонд «Об'єднання»
Загін швидкого реагування «Влад» Червоного Хреста України
Фонд «Громадський простір»
Ресурсний центр для допомоги вимушеним переселенцям
ХМГО «Вільне місто»
«Милосердя, християнський центр»
Волонтерський батальйон «Херсонська чайка»
«Крим - SOS»
«Донбас - SOS»
«Армія – SOS»
Волонтерське об'єднання «Народний тил»
Фонд розвитку громади міста Херсон «Захист»
Армія Патріотів України
Громадська організація «Самооборона Майдану»
Координаційний центр міста Києва
Всеукраїнське об'єднання «Патріот»
Благодійний фонд допомоги армії «Повернись живим»
Фонд допомоги армії України «Крила Фенікса»
Всеукраїнський громадський центр «Волонтер»
Всеукраїнський благодійний фонд «Від серця до серця»
Волонтерська організація при Горностаївській бібліотеці для дітей «Прочитайки»
Волонтерська сотня

13. Вкажіть Ваш вік

	726	
10-14	103	14,3%
15-19	297	40,9%
20-24	196	26,9%
25-35	130	17,9%

14. Вкажіть Вашу стать

	726	
чоловік	260	35,8%

жінка	466	64,2%
15. Чим Ви займаєтесь?	726	
навчаюсь	415	57,2%
працюю	213	29,4%
поєдную навчання з роботою	71	9,7%
тимчасово не працюю	27	3,7%

Аналіз

За результатами дослідження можна зробити висновок, що останні події в Україні дуже вплинули на громаду, на її свідомість, людяність, бажання допомагати та долучитися до долі інших людей та країни. 80% опитаних дали майже дослівне визначення поняття волонтерства - це добровільна благодійна діяльність, спрямована на надання допомоги особам, що перебувають в складних життєвих ситуаціях та потребують сторонньої допомоги.

Ставлення до волонтерства серед опитаних респондентів Херсонської області не є однозначним, хоча 84% і ставляться до нього позитивно, проте є і такі, які ставляться до цього навпаки. У Великоолександрівському, Іванівському районах та місті Херсоні 100% респондентів позитивно ставляться до волонтерства.

Несподіванкою стало, що 5% респондентів жодного разу не чули про волонтерський рух в Україні. Майже 40% беруть участь у волонтерській діяльності, а 9% брали участь раніше. Ці показники свідчать про те, що волонтерський рух в Україні ще не став масовим, але вже дозволяє говорити про себе як про суспільне явище.

Четверте питання було для тих респондентів, які беруть або брали раніше участь у волонтерському русі в Україні, таких виявилось 356. Найбільша кількість з них (36,5%) беруть/брали участь у волонтерських акціях та проектах декілька разів на рік. Найбільш часто і регулярно займаються волонтерською діяльністю, а саме декілька разів на тиждень, 10% опитаних.

Бажання допомогти нужденним – це головна причина, яка слугувала мотивом здійснення волонтерської допомоги, адже саме її назвали 36% опитаних. Далі в порядку зменшення йдуть: почуття соціальної значимості, придбання корисних соціальних і практичних навичок, самовираження, організація дозвілля. Серед інших варіантів були названі: потреба допомагати іншим, любов до Батьківщини і те, що така допомога стимулює почуття відповідальності.

Наступне питання стосувалося тих респондентів, які лише чули про волонтерську діяльність або взагалі почули вперше. Таких виявилось 370. З них майже 60% хочуть займатися волонтерською діяльністю. 10% не хочуть, а 30% мають сумніви, тому не змогли відповісти. Маємо надію, що це опитування стане поштовхом до конкретних дій у тієї молоді, яка хоче приєднатися до волонтерського руху.

Причинами, через які респонденти наразі не займаються волонтерською діяльністю стало те, що більшість опитаних - 32% не знають, куди звернутися, по 26% не мають часу і морально чи психологічно не готові до цієї діяльності, до 8% опитаних вважають, що волонтерів і без них достатньо та не займаються через відсутність винагороди. Так, основною причиною є інформаційна ізоляваність та недостатня реклама волонтерських акцій та проектів.

Найбільш популярними видами волонтерської діяльності є соціальні (30%) та культурні проекти (23%). Іншими видами хоче займатися невелика кількість респондентів – екологічними – 15%, залученням коштів - 14%, спортивним напрямом – 6%, реставраційними – 2%.

80% опитаних впевнені, що волонтерство в бібліотеках потрібне. Воно вже існує. В багатьох бібліотеках волонтери допомагають у плануванні та реалізації бібліотечних заходів.

На думку респондентів, їх можна залучати і до інших напрямів бібліотечної діяльності: доставка книг (18%), допомога у виконанні домашніх завдань, вивченні мови, засвоєнні комп'ютерної грамотності, Інтернет-технологій тощо (17%), створення бібліотечних продуктів для юнацтва та молоді (11%), участь у рекламній діяльності (10%), участь у оформленні

бібліотечних приміщень (6%). Серед інших варіантів були названі проведення опитувань користувачів, відновлення бібліотечного фонду, асистенти програм літніх читань.

75% опитаних досить часто чують інформацію про волонтерські проекти, тоді як майже 16% рідко зустрічають подібну інформацію, а 9% не чули жодного разу. Можливо такі інформаційні прогалини виникають через недостатню рекламну кампанію. Тому більшість опитаних не може вказати назви волонтерських організацій.

47% опитаних обізнані в назвах волонтерських організацій. Так, були названі волонтерські об'єднання, організації, фонди та центри, всеукраїнські, обласні та місцеві, які об'єднує бажання допомагати нужденним.

Отже, виходячи з результатів дослідження, можна зробити висновок, що волонтерський рух набуває актуальності. Сумні події в Україні останніх двох років, коли з'явилися тисячі постраждалих, вимушених переселенців, підштовхнули суспільство до конкретних дій, безкорисливої допомоги. Активізувала свою діяльність у волонтерських проектах і молодь.

Молодь Херсонської області у своїй більшості знайома з волонтерським рухом та готова до участі у волонтерських заходах.

Завдання бібліотек полягає в тому, щоб інформувати молодь про волонтерські акції та проекти, залучати їх до таких проектів, запрошувати до бібліотечного волонтерства.

Відсоток опитаних за районами:

Місто Херсон	133	18,3%
Бериславський район	100	13,8%
Великопетиський район	25	3,4%
Великоолександрівський район	49	6,7%
Горностаївський район	100	13,8%
Іванівський район	42	5,8%
Каланчацький район	62	8,5%
Цюрупинський район	44	6,1%
Чаплинський район	171	23,5%